

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

DARIAUS IR GIRĖNO MINEJIMAS

Šiemet suėjo 36 metai nuo Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą. Šiai ruošiamai paminėti ruošiamame pakerbimo iškilmes, šeštadienį, July - Lėpos 19 d., 3 val po pietų, prie Dariaus ir Girėno paminklo, Lithuanica Square, Union Avenue ir South 2nd Str., Brooklyn, N. Y.

Programoje: Invokaciją skaitys kun. Pranas Geiščiūnas; Himnai; kalbės "Tėvynės" redaktorius Juozas Petrenas; Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vardu žodį tars E. Mikučiūtė, o taip pat kitų organizacijų atstovai. Trumpus pranešimus padarys Komiteto nariai: adv. S. Briedis, P. J. Montvila ir Bronė Spudienė.

Dariaus ir Girėno Paminklo Komitetas

• Lietuvos Atstovas ir ponias O. Kajeckienė š. m. lėpos 1 d. dalyvavo Rwandos ambasadoriaus ir ponios Celestin Kabanda ruošiamame priėmimo jį valstybės nepriklausomybės šventės dienos progą.

• Lietuvos Atstovas ir ponias O. Kajeckienė lėpos 9 d. dalyvavo Dipl. korpuso dekanas Nicaraguos ambasadoriaus ir ponios Sevilja Sacasa surengtame priėmimo JAV viceprezidento ir ponios Agnew garbei.

• Lietuvos atstovo J. Kajecko kvietimu š. m. lėpos 8 d. įvyko Baltijos Dipl. atstovų pasitarimas Lietuvos Pasiuntinybėje. Jo metu buvo pasiinformuota ir pasitarta einaisiais reikalais.

• Lietuvos atstovas J. Kajeckas š. m. lėpos 16 d., Valtybės Sekretoriaus perduotu JAV Prezidento kvietimu, nuvyko į John F. Kennedy Erdvės Centrą Floridoje, kur kartu su Dipl. Misijų Šefais išlydės Apoloo 11 astronautus į mėnulį. Tą pat dieną jis grįžo iš Floridos.

• Mirus dr. Jura Slavik, buvusiam laisvosios Čekoslovakijos ambasadoriui Washington, Lietuvos atstovas J. Kajeckas pareiškė užuojautą jo šeimai.

MIRĖ KUNIGAİKSTIS VASILČIKOVAS

Paryžiuje neseniai mirė kunigaikštis Vasilčikovas, kuris rusų carų viešpatavimo laikais vaidino tam tikrą vaidmenį imperijos gyvenime. O mums lietuviams jis buvo žinomas todėl, kad Jurbarko apylinkėse valdė didelius žemės plotus ir turėjo didžiulius miškus. Nepriklausomybės laikais Vasilčikovas dažnai viešėdavo Lietuvoje, nes jam rūpėjo atgauti atlyginimą už jo nusavintas žemes, kai vyko žemės reforma. Vasilčikovai Lietuvoje atstovavo rusų nacionalizmą ir naujai susikūrusiai valstybei jautėsi svetimi. Tačiau nereikia užmiršti, kad dar prieš pirmąjį pasaulinį karą Vasilčikovų šeima paremdavo lietuviškius vaidinimus ir koncertus. Tarp ko kito jų parama ne kartą pasinaudojo kompozitorius Stasys Šimkus, kurio gimtinė buvo nelabai toli nuo Vasilčikovų latifundijų.

• Spaudos darbuotojas Vladas Barčauskas, kaip teko patirti, buvo rastas negyvas savo bute lėpos 3 d. Atsisveikinus su velioniu įvyko lėpos 7 d. Prel. J. Balkūnas atkalbėjo maldas ir tuo viskas pasibaigė. Jis palaidotas veteranų kapinėse Farmingdale, N. Y. Liko žmona Elzė ir sūnus Jonas. Jis buvo gimęs 1908 m. sausio 17 d. Eržvilke. Į Ameriką atvyko 1939 metais. Sermonyse dalyvavo jo šeimos nariai ir būrelis pažįstamų. Jo karstą puošė visa eilė gėlių vainikų. Kadangi Vladas Barčauskas priklausė SLA 126 kuopai, tai ši kuopa, o taip pat ir "Tėvynės" redakcija su savo artimais bendradarbiais pasiuntė gėles.

• Naujas pavojingas Baltijos valstybės rusų nacionalistinis pasikėsinimas. Ryšium su įvykiais Ussury srityje, kai kinai bando atsiimti rusų carų laikais pagrobtas savo žemes, Maskva paskelbė naują šūkį: — Tiesiau apgyvendinti Sibiro plotus. Ir pirmoje eilėje jie tiesia savo ranką į Baltijos valstybes, siūlydami latviams, estams ir, žinoma, lietuviams persikelti gyventi į Sibirį. Labiausiai Maskvai rūpi kiek galima daugiau perkelti į Sibirį ūkininkų žemdirbių arba kolchozininkų. Siūlomos įvairios lengvatoms. Daiktų į Sibiro kelionė leidžiama su savimi pasiimti iki 4,000 svarų, pašalpa duodama iki 4,000 rublių, o greta to žadamas atlyginimas už paliekamą tėvynėje sklypą. Estų biuletenis rašo, kad turinomis žiniomis iki šio laiko iš Estijos jau išsikėlė į Sibirį apie tūkstantis gyventojų.

• Dr. V. Maciūnas Pennsylvanijos universitete, kur yra sudėję mirusio rašytojo Vinco Krėvės raštai, toliau tyrinėja šį svarbų palikimą. V. Maciūnas jau suredagavo Vinco Krėvės raštų šešis toms, bet dar liko daug svarbios medžiagos. Jau ištyrinėta arti 300 Vinco Krėvės raštų.

• Dr. A. Salys, gavęs tam tikrą stipendiją iš Amerikos mokslo įstaigų, šiais metais važiuoja į Vilnių ir mano padirbėti Lietuvių kalbos ir literatūros institute.

• Poetas Vladas Šlaitas spaudai parengė savo raštų naują tomą, kurį mano išleisti vardu "Aguonų Gaisras".

• Aldona Stempuzienė ir Darius Lapinskas vyks į Europą, kur rengiasi įreikduoti naujus rekordus — lietuviškas dainas ir operų arijas.

• Lietuvių ir kitų mažųjų spauda Kanadoje yra pavojui. Naujas susisiekimo ministeris Kieranas pakėlė persiuntimo kainą net iki 2 centų už vieną kopiją, kas sudaro nepakeliamą našta neturtingoms laikraščių leidykloms.

• Povilas Dirks Alvuodo parengė birželio 28 d. kalbėję temą: "Kokia profesinė grupė daugiausiai pasitarnavo lietuvių tautai ir valstybei".

• Zitos Bilūnaitės — Sodeikienės meno darbų paroda bus lėpos 12 - 13 dienomis šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles mieste.

Prof. Zigmantas Zemaitis, neseniai miręs Vilniuje.

★ Pavergtų tautų savaitė šiemet skelbiama lėpos 13 - 19 dienomis. Pirmoji pavergtų tautų savaitė buvo paskelbta prieš dešimt metų tuometinio JAV prezidento Dwight D. Eisenhowerio.

• Amerikos Lietuvių Taryba labai plačiai skelbia apie Lietuvių Kongresą Detroito, Darbo dienos savaitgalį, ir kviečia visas organizacijas atsiųsti savo delegatus.

• Paulius T. Bazaras, vos 20 metų sulaukęs puskarininkis, žuvo Vietname.

• Edvardas Zukauskas, kurio tėveliai gyvena Čikagoje, jau du metai tarnauja JAV armijoje Pietų Vitename.

• Jonas Mockus, gyv. San Bernardino, Cal., 2 metus išbuvo P. Vietname prie karių gelbėjimo frontuose. Einant šias sunkias pareigas, jis 8 kartus buvo priešo pašautas, kai vykdavo su malūnsparniu gelbėti sužeistųjų. Dabar baigė 4 metų tarnybą ir, sukuręs šeimos židinį, laimingai sukuria ateities gyvenimą.

• Gediminas Naujokaitis, fotografas, kilęs iš New Yorko, baigė R.O.T.C. mokslo ir gavo karininko laipsnį.

• Jonas Pabarčius, iš Pittsburgho, Pa., po 25 metų tarnybos karo laivyne, išėjo į atsargą. Jo tėvelis irgi yra buvęs laivyno leitenantas.

• Gen. štabo plk. B. Jakutis, dabar gyvenęs Edinburge, Škotijoje, jau kuris laikas sunkiai serga. Jis yra buvęs mūsų karo atašė Baltijos valstybėms linkime pasveikti.

• Martynas Taoras, iš Pittsburgh, Pa., ką tik grįžo iš JAV kariuomenės. Jis ilgesni laiką buvo V. Vokietijoje.

• Pietų Vietname lietuvių karininkai, esantys viename da linyje, panorą atliktam laikui mokytis Lietuvos istorijos. Jie pas gen. konsulą P. Daužvardį teiravosi knygų apie Lietuvą. Vienas jų, kpt. Tamalūnas, rašo: "Kada šiais laikais tiek daug žmonių nori ignoruoti ir užmiršti savo kilmę, mes karininkai kaip tik pasiryžome mokytis savo tėvų kalbos ir jų krašto istorijos". Garbė, Jums karininkai, kad taip mylite savo prosenėlių tėvynę, kai čia Amerikoje kiti net bažnyčiose ar kapinėse kovoja prieš lietuviybę.

★ Green Berets — tai amerikiečių pagaminta filma, vaizduojanti Vietnamo karą, buvo demonstruojama Brazilijoje. Nežinomi piktadariai į salę įmetė bombą ir penki asmenys buvo sužeisti.

PASIZYMEJO MOKSLE

Randolph Gediminas Šateika, Lilijos ir Antano Šateikų sūnus, gavo savo mokyklos aukštą pažymėjimą. Jis apdovanotas auksiniu medaliu. Baigiant 6-tą skyrių, jis parašė kalbą ir ją vykusiai bei jautriai pasakė. Amerikos Legionas tą jo pasireikšimą įvertino gražiu medaliu, kuriame yra žodžiai: "Už pasižymėjimą moksle, gerą būdą, melę savo šaliai, ištikimybę vėliavai".

Randolph Gediminas Šateika jau rekomenduotas Scholarship. Jis padarė gerą pradžią savo moksle. Garbė jo tėveliams ir močiutei N. Stilonienei. Jie visi yra SLA nariai.

To įvykio proga Randolph apdovanotas A. Jenkinso iš Hawaii valdžios bonais. Jis gavo dovanų ir iš B. Spudienės, A. J. Bodilus ir taip pat daug sveikinimų.

• Leopoldas Šveikauskas gavo daktaro laipsnį matematinėje ekonomijoje Yale universitete.

Leopoldas Šveikauskas priklausio lietuvių kultūrininkų šeimai, jo tėvas Pranas Šveikauskas dabar profesorijauja, o motina Marija Šveikauskienė yra plačiai žinoma advokatė Bostone, įgijusi teisę ginti bylas aukščiausioje teisme. Leopoldas, lygiai kaip ir jo brolis Gediminas, yra pasižymėjęs šachmatų meisteris.

• Daugelis Baltimorės lietuvių dirba siuvyklose. Dabar siuvyklose nuo birželio 27 dienos prasidėjo atostogos ir darbininkai vasaros karščių metu turi progos pailsėti.

• Dr. J. ir E. Petrikoniai, kurie gyvena Woodbine, Iowa, automobilio helaimėje buvo sužeisti ir gydomi ligoninėje.

• Okupuotoje Lietuvoje dabar pradėdami steigti vadinami "žemiečių" klubai. Šių klubų tikslas suburti lietuvių, kilusių iš vienos vietovės. Šilalės panašaus klubo pirmininke išrinkta S. Laurynaitytė. Tai ryškus lietuvių noras bet kurioje vietoje begyvenant turėti ryšius su saviškiais.

• Buffalo, N. Y., pavergtų tautų savaitę paskelbta 20 - 27 lėpos dienomis. Lietuvių vietos komitete atstovauja Klemensas Sakas.

• Edvardas Walaits dirba Chicago Tribune dalininko pareigose. Jo piešiniai dažniausia spausdinami sekmadienio laidoje.

• Lietuvos gyventojų visuotinas surašymas bus vykdomas 1970 metų sausio mėnesyje.

• Lietuvos architektūros paroda įvyko Rygoje, buvo rodomi Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos pastatų vaizdai.

★ Prezidentas Nixonas atsisakė nuo minties įsteigti pastovią JAV atstovybę prie Vatikano. Bet užtat numatomi dažni atsakingų diplomatų vizitai į Vatikaną, kur bus svarstomi aktualūs reikalai.

★ Prancūzijos prezidentas Pompidou pasitarimuose su Vak. Vokietijos užsienio reikalų ministru Brandtu išreiškė mintį, jog reikia išplėsti Europos valstybių bendrąją rinką ir pagaliau įsileisti Angliją. Tuo būdu manoma apamai sustiprinti Europos valstybių ekonominį gyvenimą. Kaip žinia, pasitraukęs prezidentas De Gaulle buvo tam griežtai priešingas.

3 easy ways to get the Zip Codes of people you write to:

- 1 When you receive a letter, note the Zip in the return address and add it to your address book.
- 2 Call your local Post Office or see their National Zip Directory.
- 3 Local Zips can be found on the Zip Map in the business pages of your phone book.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Lėpos 12, 1939

ISMOKAMOS APDRAUDOS

ROZALJA BALCITIENE, 36 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 14, 1926 m., mirė birželio 5, 1969 m. Velionės apdraudą išmokėta sūnui, Paul Balchitis.

MARK LIUTIENE, 36 kp., Chicago, Ill., gimusi Pittston, Pa. Prie SLA prisirašė lėpos 13, 1936 m., mirė balandžio 19, 1969 m. Velionės apdraudą išmokėta vaikams, Claudius V. Luth ir Gabia J. Ging.

KONSTANCIJA SIMKIENE, 214 kp., St. Louis, Mo., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 7, 1913 m., mirė birželio 7, 1969 m. Velionės apdraudą išmokėta sūnui, Antanui Simkui.

JIEVA SUBAITIS, 301 kp., Cicero, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 7, 1919 m., mirė birželio 30, 1969 m. Velionės apdraudą išmokėta sūnui, Petriui Blozis.

JOSEPH JARUSEVICIUS, 312 kp., Easthampton, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 6, 1926 m., mirė birželio 17, 1969 m. Velionės apdraudą išmokėta dukterims, Bertha Ann Brooks ir Anna Marie Wasilauski.

Viso \$ 1,544.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$ 61,711.00

Lėpos 12, 1939

LIGOJE PASALPOS

M. Mardosa, 30 kp., Scranton, Pa., sirgo 12 sav. \$ 72.00
A. Heinrich, 53 kp., Chelsea, Mass., sir. 11 sav. 6 d. 91.14
D. Dauginienė, 72 kp., Hamilton, Canada, sir. 6 sav. 6 d. 168.00
K. Balskus, 124 kp., Hartford, Conn., sir. 8 sav. 36.00
J. Lazauskienė, 124 kp., Hartford, Conn., sir. 12 sav. 61.00
K. Puusepp, 278 kp., St. Catharines, Canada, s. 5 s. 1 d. 68.00
Viso \$ 516.14

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$ 7,458.15

R. PIVARONIENE, SLA Sekretorė

REMKIM SLA FONDUS!

SLA turi keletą fondų:

MOKSLEIVIŲ — teikti stipendijas jaunimui siekiančiam mokslą.

NASLIŲ IR NASLAICIŲ — padėti SLA nariams ir šeimoms, patekusioms į medžiaginius sunkumus.

TAUTISKŲ CENTŲ — kultūriniais ir tautiniams darbams finansuoti.

Taip pat veikia

SLA TAUTINĖ FONDACIJA — labdaros ir švietimo darbams palaikyti.

Susivienijimo kuopos ir apskritys parenkime tuos fondus savo aukomis, kad sutelktų daugiau lėšų, galėtų me geriau atlikti Susivienijimo kilnius darbus.

SLA kuopos, apskritys ir nariai prašomi aukas siųsti:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th Street New York, N. Y. 10001

Tel. VI 7-4499

SHALINS (SHALINSKAS) Funeral Home

84-02 Jamaica Ave. (at Forest Parkway Station) Woodhaven N. Y. 11421
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopyčias suteikiam nemokamai visose miesto dalvose.
F. W. SHALINS ir J. B. SHALINS

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tikliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Čikagoje ir pirmesiose metams \$16.00, pusei metų — \$8.50, trims mėnesiams — \$4.50, vienam mėn. — \$1.50. Kitose JAV vietose: metams — \$14.00, pusei metų — \$7.50, trims mėnesiams — \$4.00, vienam mėnesiui — \$1.50. Kanadoje: metams — \$18.00, pusei metų — \$10.00, vienam mėnesiui — \$2.00. Užsieniuose: metams — \$21.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasysite čekį, arba Money Orderį tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Dirva

TAUTINIS MINTIES LAIKRASTIS
Išleistas 1915

6807 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 2 kartus į savaitę:

Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams — \$13.00, pusei metų — \$7.00.

Susipažinimui — 2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Kelevis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Keleivio Administracijos gaunamas 1969 metų kalendorius, kaina \$1.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127